

การเปรียบเทียบการตัดสินความตั้งใจจากรูปลักษณะภายนอก และคุณลักษณะภายในของบุคคล
ระหว่างผู้ที่มีการกำกับการแสดงออกของตนสูงและต่ำ

นางสาวศิริณี ลิขิตวนิชกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาจิตวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974-582-803-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

019090 117149440

A COMPARISON OF THE JUDGEMENT OF THE ATTRACTIVENESS FROM
EXTERIOR AND INTERIOR PERSONAL ATTRIBUTES BETWEEN
HIGH AND LOW SELF-MONITORING PERSONS

Miss Sirinee Likitvanichkul

A Thesis Submitted in Partial Fulfilment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts
Department of Psychology
Graduate School
Chulalongkorn University

1993

ISBN 974-582-803-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การเปรียบเทียบการตัดสินใจความตั้งใจจากบุคลิกภายนอกและ
คุณลักษณะภายในของบุคคล ระหว่างผู้ที่มีการทำกับการแสดงออก
ของตนสูงและต่ำ

โดย

นางสาวศิริณี ลิขิตวนิชกุล

ภาควิชา

จิตวิทยา

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร. โยธิน ต้นสนยุกถ

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

อาจารย์จรุงกุล บุรพวงค์

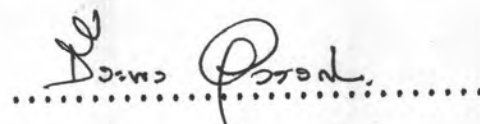
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

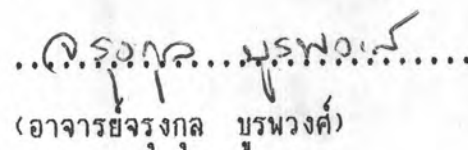
(รองศาสตราจารย์ ดร. ถาวร วัชรากัญ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริพร อูรรณไธ)

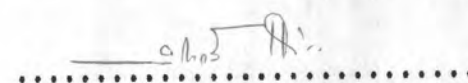
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(อาจารย์จรุงกุล บุรพวงค์)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมชาย อัมมรัตน์กุล)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นีรัตน์ แสงสวัสดิ์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ศิริณี ลิขิตวณิชกุล : การเปรียบเทียบการตัดสินความดึงดูดใจจากรูปลักษณ์ภายนอกและ
คุณลักษณะภายในของบุคคล ระหว่างผู้ที่มีการกำกับการแสดงออกของตนสูงและต่ำ

(A COMPARISON OF THE JUDGEMENT OF THE ATTRACTIVENESS FROM EXTERIOR AND
INTERIOR PERSONAL ATTRIBUTES BETWEEN HIGH AND LOW SELF-MONITORING
PERSONS) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.โยธิน ศันสนุทธ, อ.จรวงศ์ บุรพวงศ์, 137 หน้า.

ISBN 974-582-803-3

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของการตัดสินความดึงดูดใจจาก
รูปลักษณ์ภายนอกและคุณลักษณะภายในของบุคคล ระหว่างผู้ที่มีการกำกับการแสดงออกของตนสูงและต่ำ
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสำรวจการกำกับการแสดงออกของตน(SMS) ที่ นิตยา รัตนพิชิต (2533)
พัฒนาตามแนวทฤษฎีการกำกับการแสดงออกของตนของ Mark Snyder และภาพบุคคลประกอบด้วยข้อมูลบุคคล
ซึ่งผู้วิจัยพัฒนาตามแนวทางวิจัยของ Snyder, Berscheid, and Glick (1985) การวิจัยจำแนกเป็น
2 การทดลอง คือ การทดลองที่ 1 เป็นการเปรียบเทียบการใช้เวลาในการพิจารณาความดึงดูดใจและการ
ตัดสินความดึงดูดใจจากรูปลักษณ์ภายนอกและคุณลักษณะภายในของบุคคล การทดลองที่ 2 เป็นการ
เปรียบเทียบการตัดสินความดึงดูดใจจากรูปลักษณ์ภายนอกและคุณลักษณะภายในของบุคคลเมื่อมีลักษณะไม่น่า
พึงปรารถนาบางประการ

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ที่มีการกำกับการแสดงออกของตนสูงและต่ำ ตัดสินความดึงดูดใจจาก
รูปลักษณ์ภายนอกและคุณลักษณะภายในของบุคคลแตกต่างกัน ดังนี้

การทดลองที่ 1

1. ผู้ที่มีการกำกับการแสดงออกของตนสูง ใช้เวลาในการพิจารณาความดึงดูดใจจากรูปลักษณ์
ภายนอกของบุคคล นานกว่าผู้ที่มีการกำกับการแสดงออกของตนต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .001$)
2. ผู้ที่มีการกำกับการแสดงออกของตนต่ำ ใช้เวลาในการพิจารณาความดึงดูดใจจากคุณลักษณะ
ภายในของบุคคล นานกว่าผู้ที่มีการกำกับการแสดงออกของตนสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .001$)
3. ผู้ที่มีการกำกับการแสดงออกของตนสูง ตัดสินความดึงดูดใจจากรูปลักษณ์ภายนอกของบุคคล
มากกว่าผู้ที่มีการกำกับการแสดงออกของตนต่ำ และผู้ที่มีการกำกับการแสดงออกของตนต่ำ ตัดสินความ
ดึงดูดใจจากคุณลักษณะภายในของบุคคล มากกว่าผู้ที่มีการกำกับการแสดงออกของตนสูง อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติ ($P < .01$)

การทดลองที่ 2

1. ผู้ที่มีการกำกับการแสดงออกของตนสูง ตัดสินความดึงดูดใจจากรูปลักษณ์ภายนอกของบุคคล
แม้จะมีคุณลักษณะภายในไม่น่าพึงปรารถนา มากกว่าผู้ที่มีการกำกับการแสดงออกของตนต่ำ และผู้ที่มีการ
กำกับการแสดงออกของตนต่ำ ตัดสินความดึงดูดใจจากคุณลักษณะภายในของบุคคลแม้จะมีรูปลักษณ์ภายนอก
ไม่ดึงดูดใจ มากกว่าผู้ที่มีการกำกับการแสดงออกของตนสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .01$)

ภาควิชา ..... จิตวิทยา
สาขาวิชา ..... จิตวิทยาสังคม
ปีการศึกษา 2535

ลายมือชื่อบัณฑิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

C143225 : MAJOR SOCIAL PSYCHOLOGY

KEY WORD: SELF-MONITORING/EXTERIOR/INTERIOR/ATTRACTIVENESS

SIRINEE LIKITVANICHKUL : A COMPARISON OF THE JUDGEMENT OF THE ATTRACTIVENESS FROM EXTERIOR AND INTERIOR PERSONAL ATTRIBUTES BETWEEN HIGH AND LOW SELF-MONITORING PERSONS. THESIS ADVISOR : ASSO.PROF. YOTHIN SANSANAYUDH, Ph.D., JARUNGKUL BURAPAVONG, 137 PP. ISBN 974-582-803-3

The purpose of this research was to compare the judgement of the attractiveness from exterior and interior personal attributes between high and low self-monitoring persons (HSM and LSM persons). The instrument was composed of a) Self-Monitoring Scale developed by Nittaya Rattanapichit (1990) based on Mark Snyder's theory. b) Stimulus material consisted of personal photographs together with personal informations based on Snyder, Berscheid, and Glick (1985). In the first experiment, the amount of time HSM and LSM persons spent judging the attractiveness of the stimulus material were compared. The subjects' judgement of attractiveness from either exterior or interior personal attributes were also recorded. In the second experiment, comparisons were made of the judgement of the attractiveness HSM and LSM persons made when presented with desirable or undesirable exterior and interior personal attributes.

The results are as follows:-

Experiment 1:

1. HSM persons spend significantly more time looking at exterior personal attributes than LSM persons. ($P < .001$)
2. LSM persons, however, spend significantly more time looking at interior personal attributes than HSM persons. ($P < .001$)
3. HSM persons also make judgement based on exterior personal attributes significantly more often than LSM persons while LSM persons based it significantly more often on interior personal attributes than HSM persons. ($P < .01$)

Experiment 2:

1. HSM persons base their judgement of the attractiveness on desirable exterior despite undesirable interior personal attributes significantly more often than LSM persons while LSM persons base their judgement on desirable interior despite undesirable exterior personal attributes significantly more often than HSM persons. ($P < .01$)

ภาควิชา.....จิตวิทยา

สาขาวิชา.....จิตวิทยาสังคม

ปีการศึกษา..... 2535

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้รับความกรุณาเป็นอย่างสูง จาก
รองศาสตราจารย์ ดร. โยธิน คັນสนยุทธ และอาจารย์จรวงศ์ บุรพวงศ์ ที่รับเป็นอาจารย์
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และได้เสียสละเวลาอันมีค่าของท่านในการตรวจสอบงาน ตลอดจนให้
คำแนะนำเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเมตตาเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความ
กรุณาของท่านทั้งสองเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ศิระพร อรรถนโณ และ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมชาย สัมมนันท์กุล ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำในการดำเนินงาน
วิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ผู้สอนวิชามนุษยสัมพันธ์ และวิชาจิตวิทยา ภาควิชา
จิตวิทยา และคณาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ สถาบันภาษา ที่อนุญาตให้ผู้วิจัยดำเนินการ
เก็บข้อมูลในชั้นเรียนของท่าน ขอขอบคุณนิสิตทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามใน
งานวิจัยนี้ และขอขอบคุณคุณเทพวัลย์ สุทิน ที่ช่วยในการเก็บข้อมูล

ขอขอบคุณบริษัทอินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล โมเดล เอเยนซีจำกัด และบริษัทสยามสตูดิโอ
จำกัด ที่เอื้อเฟื้อข้อมูลและภาพบุคคลเพื่อใช้ประกอบเครื่องมือในการวิจัย

ขอขอบคุณคุณอัมพากรณ์ ชาญเลิศไพศาล เจ้าหน้าที่สถาบันภาษา ที่เอื้ออำนวย
การแจกแบบสอบถาม คุณสมบุญ บุญดีกุล ที่ช่วยดำเนินการจัดทำโปรแกรมคอมพิวเตอร์
คุณบุษบา สิ้นสมบูรณ์ ที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการพิมพ์ และการจัดทำรูปเล่มวิทยานิพนธ์
และ คุณจารึก ประพันธ์พนธ์ ที่ช่วยเป็นธุระในด้านต่าง ๆ

ขอขอบคุณคุณนิตยา ธนบริบูรณ์พงศ์ ลุงบานเย็น จันทร์สว่าง เพื่อน ๆ พี่ ๆ และ
น้อง ๆ ทุกคนที่มีส่วนให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย

หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยในภายภาคหน้า หรือมี
ประโยชน์ต่อการประยุกต์ใช้ในด้านต่าง ๆ ประโยชน์อันพึงมีนั้น ขอมอบแด่คุณพ่อ คุณแม่
ที่ล่วงลับไปแล้ว

ศิริณี ลิขิตวินิชกุล

31 มีนาคม 2536

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่	
1 บทนำ	1
ปัญหา	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
แนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัยและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
วัตถุประสงค์	22
ขอบเขตในการวิจัย	22
คำจำกัดความ	24
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	26
สมมติฐานในการวิจัย	26
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	27
2 วิธีดำเนินการวิจัย	28
กลุ่มตัวอย่าง	28
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	31
การสร้างเครื่องมือและประสิทธิภาพของเครื่องมือ	31
การเก็บข้อมูลจากการทดลอง	50
การวิเคราะห์ข้อมูล	53

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	54
4 อภิปรายผลการวิจัย.....	83
5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	94
รายการอ้างอิง	100
ภาคผนวก	106
ภาคผนวก ก	107
ภาคผนวก ข	109
ภาคผนวก ค	112
ภาคผนวก ง	116
ภาคผนวก จ	117
ภาคผนวก ฉ	121
ภาคผนวก ช	123
ภาคผนวก ซ	124
ภาคผนวก ฌ	125
ภาคผนวก ฎ	129
ภาคผนวก ฏ	132
ภาคผนวก ฐ	133
ประวัติผู้เขียน	137

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	แสดงผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงจากการทดสอบซ้ำ และ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของมาตรวัดการกำกับการแสดงออกของตน..... 38
2	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของคะแนน การประเมินความพึงพอใจของภาพบุคคลเพศหญิง โดยกลุ่มตัวอย่างเพศชาย (ในขั้นการสร้างเครื่องมือ) เรียงอันดับคะแนนจากสูงไปต่ำ (N=14)..... 40
3	แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของคะแนน การประเมินความพึงพอใจของภาพบุคคลเพศชาย โดยกลุ่มตัวอย่างเพศหญิง (ในขั้นการสร้างเครื่องมือ) เรียงอันดับคะแนนจากสูงไปต่ำ (N=14)..... 42
4	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามคณะ ภาควิชา และเพศ (กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในการทดลองนี้เป็นนิสิตชั้นปีที่ 1)..... 56
5	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ และเพศ..... 57
6	แสดงค่ามัธยฐานเลขคณิต ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คะแนนสูงสุด คะแนนต่ำสุดของคะแนนรวมของมาตรวัดการกำกับการแสดงออกของตน (SMS) ของกลุ่มตัวอย่างที่มีการกำกับการแสดงออกของตนสูง (HSM) และต่ำ (LSM) โดยการเปรียบเทียบค่ามัธยฐานเลขคณิต จำแนกตามเพศของกลุ่มตัวอย่าง..... 59
7	แสดงค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนรวมของ มาตรวัดการกำกับการแสดงออกของตนของกลุ่มตัวอย่างเพศชาย เพศหญิง ที่มีคะแนนการกำกับการแสดงออกของตน ในกลุ่มสูง (HSM) และต่ำ (LSM) โดยการเปรียบเทียบค่ามัธยฐานเลขคณิต..... 61

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
8	แสดงผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่ามัธยฐานเลขคณิตของเวลาที่ใช้ ในการพิจารณาความพึงพอใจจากรูปลักษณะภายนอกของบุคคล (ภาพบุคคล) ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีการกำกับการแสดงออกของตนสูง (HSM) และต่ำ (LSM)..... 62
9	แสดงผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่ามัธยฐานเลขคณิตของเวลาที่ใช้ ในการพิจารณาความพึงพอใจจากรูปลักษณะภายนอกของบุคคล (ภาพบุคคล) รวม 15 แฟ้ม ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีการกำกับการแสดงออกของตนสูง (HSM) และต่ำ (LSM) จำแนกตามเพศของกลุ่มตัวอย่าง..... 63
10	แสดงผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่ามัธยฐานเลขคณิตของเวลาที่ใช้ ในการพิจารณาความพึงพอใจจากคุณลักษณะภายในของบุคคล (ข้อมูลบุคคล) ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีการกำกับการแสดงออกของตนสูง (HSM) และต่ำ (LSM)..... 65
11	แสดงผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่ามัธยฐานเลขคณิตของเวลาที่ใช้ ในการพิจารณาความพึงพอใจจากคุณลักษณะภายในของบุคคล (ข้อมูลบุคคล) รวม 15 แฟ้ม ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีการกำกับการแสดงออกของตนสูง (HSM) และต่ำ (LSM) จำแนกตามเพศของกลุ่มตัวอย่าง..... 66
12	แสดงผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่ามัธยฐานเลขคณิตของเวลาที่ใช้ ในการพิจารณาความพึงพอใจจากรูปลักษณะภายนอกและคุณลักษณะภายใน ของบุคคล รวม 15 แฟ้ม ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีการกำกับการแสดงออก ของตนสูง (HSM) และต่ำ (LSM) จำแนกตามเพศของกลุ่มตัวอย่าง..... 68
13	แสดงผลการทดสอบสัดส่วนการตัดสินใจจากรูปลักษณะภายนอก และคุณลักษณะภายในของบุคคล ระหว่างผู้ที่มีการกำกับการแสดงออก ของตนสูงและต่ำ โดยการทดสอบสัดส่วนด้วย χ^2 70

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารางที่	หน้า
14 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามคณะ ภาควิชา และเพศ.....	73
15 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ ชั้นปี และเพศ.....	74
16 แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คชแนนสูงสุด คชแนต่ำสุดของคชแนรวมของมาตรวัดการกำกับการแสดงออกของตน(SMS) ของกลุ่มตัวอย่างที่มีการกำกับการแสดงออกของตนสูง (HSM) และต่ำ (LSM) โดยการเปรียบเทียบค่ามัชฌิมเลขคณิต จำแนกตามเพศของกลุ่มตัวอย่าง.....	76
17 แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) คชแนนสูงสุด คชแนต่ำสุดของคชแนรวมของมาตรวัดการกำกับการแสดงออกของตน(SMS) ของกลุ่มตัวอย่างเพศชาย เพศหญิง ที่มีคชแนการกำกับการแสดงออกของตน ในกลุ่มสูง(HSM) และต่ำ(LSM) โดยการเปรียบเทียบค่ามัชฌิมเลขคณิต.....	78
18 แสดงผลการทดสอบสัดส่วนการตัดสินใจจากบุคคลที่มีรูปลักษณะ ภายนอกดึงดูดใจ/คุณลักษณะภายในไม่น่าฟังปรารถนา กับบุคคลที่มีคุณลักษณะ ภายในน่าฟังปรารถนา/รูปลักษณะภายนอกไม่ดึงดูดใจ ระหว่างผู้ที่มีการ กำกับการแสดงออกของตนสูงและต่ำ โดยการทดสอบสัดส่วนด้วย χ^2	80

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่

หน้า

- 1 แผนภาพแสดงสัดส่วนการตัดสินใจจากความพึงพอใจจากรูปลักษณะภายนอก และคุณลักษณะภายในของบุคคล ระหว่างผู้ที่มีการกำกับการแสดงออก ของตนเองสูงและต่ำ..... 72
- 2 แผนภาพแสดงสัดส่วนการตัดสินใจจากความพึงพอใจจากบุคคลที่มี รูปลักษณะภายนอกพึงพอใจ/คุณลักษณะภายในไม่น่าพึงปรารถนา กับบุคคลที่มีคุณลักษณะภายในน่าพึงปรารถนา/รูปลักษณะภายนอกไม่พึงพอใจ ระหว่างผู้ที่มีการกำกับการแสดงออกของตนเองสูง และต่ำ..... 82